

REGULAMIN KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z BIOLOGII DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

§ 1. Regulamin określa warunki, na jakich odbywa się „Konkurs przedmiotowy z biologii dla uczniów gimnazjów”, zwany dalej „Konkursem”.

§ 2. Organizatorem Konkursu jest Lubuski Kurator Oświaty, zwany dalej „Kuratorem”.

§ 3. 1. Uczestnikami Konkursu mogą być uczniowie gimnazjów województwa lubuskiego.

2. Uczeń ma prawo przystąpić do każdego konkursu organizowanego w szkole. Jeżeli w macierzystej szkole ucznia nie organizuje się danego konkursu, uczeń może do niego przystąpić w szkole wskazanej przez dyrektora szkoły macierzystej.

3. Uczeń może przystąpić do zawodów po okazaniu komisji konkursowej aktualnej legitymacji szkolnej.

4. Dla uczestników, którzy z różnych przyczyn nie przystąpią do Konkursu w wyznaczonym dniu, nie przewiduje się dodatkowego terminu konkursu.

5. W przypadku nakładania się terminów zawodów kilku konkursów uczeń dokonuje wyboru konkursu, w którym weźmie udział.

6. Na każdym stopniu Konkursu zapewnia się dostosowanie warunków i miejsca pracy do potrzeb i możliwości uczestnika Konkursu posiadającego zaświadczenie lekarskie o niepełnosprawności lub przewlekłej chorobie. Dostosowanie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie może naruszać zasad samodzielnej pracy uczestnika Konkursu.

7. Przystąpienie do Konkursu jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych uczestników na potrzeby organizacji Konkursu, w tym publikowania wyników na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim. Uczestnik ma prawo dostępu do treści swoich danych, do ich poprawiania oraz do żądania zaprzestania przetwarzania swoich danych. Żądanie zaprzestania przetwarzania swoich danych jest jednoznaczne z rezygnacją z udziału w Konkursie.

§ 4. 1. Konkurs obejmuje i poszerza treści podstawy programowej.

2. Zakres wiedzy i umiejętności wymaganych na poszczególnych stopniach Konkursu: Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych jego stopniach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane treści Podstawy programowej kształcenia ogólnego w części dotyczącej przedmiotu biologia na III etapie edukacyjnym, oraz wskazanymi wiadomościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

Stopień I (szkolny)

Zakres merytoryczny szkolnego etapu konkursu dotyczy treści nauczania następujących działów tematycznych podstawy programowej:

1. Związki chemiczne budujące organizmy oraz pozyskiwanie i wykorzystanie energii.
2. Budowa i funkcjonowanie komórki.
3. Budowa i funkcjonowanie organizmu roślinnego na przykładzie rośliny okrytozalążkowej.
4. Systematyka – zasady klasyfikacji, sposoby identyfikacji i przegląd różnorodności organizmów.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących zagadnień:

- mikro i makropierwiastki budujące ciało i ich rola w poprawnym funkcjonowaniu organizmów,
- komórka: roślinna, zwierzęca, grzybowa, bakteryjna budowa i funkcje odpowiadających im elementów budowy (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, plastydy, mitochondrium, siateczka wewnątrzplazmatyczna, aparat Golgiego, rybosomy, wakuola/wodniczka, ściana komórkowa),
- budowa i związki budowy tkanek roślinnych i zwierzęcych z pełnioną przez nie funkcją,
- zróżnicowanie funkcji korzenia roślin nasiennych – funkcje stref morfologicznych oraz modyfikacje funkcjonalne korzeni,
- przekształcenia łodyg roślin nasiennych i ich funkcje,
- funkcje liści oraz czynniki wpływające na intensywność procesów zachodzących w liściu roślin nasiennych,
- modyfikacje funkcjonalne liści roślin nasiennych, typy ulistnienia, kształty blaszek liściowych,
- budowa anatomiczna i morfologiczna organów roślin nasiennych oraz ich porównywanie,
- budowa, rodzaje i funkcje organów generatywnych roślin nasiennych, typy kwiatostanów,
- budowa nasienia i jego rozwój, różnorodność nasion i owoców, sposoby rozsiewania nasion i owoców,
- czynniki środowiskowe wpływające na kiełkowanie, wzrost i rozwój rośliny,
- rozpoznawanie gatunków drzew i krzewów iglastych,
- rozpoznawanie gatunków drzew i krzewów liściastych rosnących w Polsce po liściach i owocach.
- rozróżnianie roślin jednoliściennych od dwuliściennych, wskazywanie ich cech charakterystycznych, rozpoznawanie pospolitych gatunków należących do tych grup,
- przemiany pokoleń grup roślin (mszaków, paprotników, nasiennych),
- znaczenie roślin w życiu człowieka, wskazywanie przykładów roślin jadalnych, trujących, przemysłowych, leczniczych,
- sposoby rozmnażania wegetatywnego roślin i ich wykorzystanie przez człowieka w różnych dziedzinach życia,
- przystosowania roślin i zwierząt w budowie zewnętrznej i wewnętrznej do życia w środowisku,
- porównywanie budowy (zewnętrznej, wewnętrznej), pokrycia ciała, narządów wymiany gazowej, serc, rozmnażania i rozwoju kręgowców.
- znaczenie zwierząt w życiu człowieka, wskazywanie przykładów wykorzystania gatunków zwierząt w różnych dziedzinach życia.
- cykle rozwojowe zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem pasożytniczych bezkręgowców (tasiemce, glista ludzka, owsiki, włosień kręty),
- rozpoznawanie pospolitych gatunków bezkręgowców i kręgowców (rysunki, opis, zdjęcia) z uwzględnieniem ich charakterystycznych cech budowy,

Stopień II (rejonowy) i stopień III (wojewódzki)

Na etapie II i III obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I konkursu.

Jednocześnie zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania - następujących działów tematycznych podstawy programowej:

1. Budowa i funkcjonowanie organizmu człowieka.
2. Stan zdrowia i choroby.
3. Genetyka.
4. Ekologia.
5. Globalne i lokalne problemy środowiska.
6. Ewolucja życia.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących zagadnień:

- mikro i makropierwiastki budujące organizm człowieka, ich funkcje i skutki niedoboru w organizmie,
- witaminy, ich źródła, funkcje i skutki niedoboru w organizmie człowieka,
- czynniki biotyczne i abiotyczne środowiska, tolerancja ekologiczna i jej zakres,
- cechy populacji,
- struktura i funkcjonowanie ekosystemu,
- działania człowieka w środowisku i ich konsekwencje,
- rozróżnianie form ochrony przyrody, podawanie przykładów form ochrony przyrody w Polsce i wskazanie miejsca ich występowania,
- rozpoznawania najważniejszych gatunków roślin i zwierząt chronionych na obszarze Polski
- budowa i funkcja RNA, porównanie budowy DNA i RNA
- wyjaśnienie sposobu kodowania porządku aminokwasów w białku za pomocą nukleotydów w DNA, posługiwanie się tabelą kodu genetycznego,
- zapisywania i analizowania krzyżówek jednogenowych i dwugenowych z dominacją zupełną oraz określanie prawdopodobieństwa wystąpienia genotypów i fenotypów w pokoleniach potomnych,
- przedstawienie dziedziczenia cech sprzężonych z płcią (hemofilia, daltonizm), określenie prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych genotypów i fenotypów w pokoleniach potomnych,
- charakterystyka chorób genetycznych człowieka (albinizm, fenyloketonuria, płasawica Huntingtona, zespół Turnera i Klinefeltera),

Na wszystkich etapach konkursu uczeń powinien wykazać się umiejętnościami określonymi w *Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych* Podstawy programowej kształcenia ogólnego ze szczególnym uwzględnieniem:

- odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w różnych formach (tabele, wykresy, diagramy, teksty, rysunki, schematy), odkrywania prawidłowości w nich występujących,
- wykorzystywania posiadanej wiedzy podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- stosowania terminologii biologicznej do wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w komórkach, tkankach, organizmach i na poziomach ponadorganizmalnych,
- opisywania, rozpoznawania i klasyfikowania organizmów,
- formułowania problemów badawczych, uogólniania, uzasadniania i weryfikowania hipotez, wnioskowania z wyników obserwacji i doświadczeń,
- przedstawiania i wyjaśniania zależności między organizmami oraz organizmami i środowiskiem, określenia znaczenia biologicznego tych zależności,
- dostrzegania i wyjaśniania związków przyczynowo -skutkowych między procesami i faktami biologicznymi, podawania argumentów uzasadniających poprawność

rozumowania.

- wykonywania rysunków, schematów, wykresów obrazujących przebieg procesów życiowych i zjawisk zachodzących w organizmach, w tym w organizmie człowieka,
- rozpoznawania przedstawionych w różny sposób (opis, rysunek, schemat) znanych gatunków roślin i zwierząt.

§ 5. Wykaz literatury stanowiącej pomoc dla nauczyciela i ucznia:

1. Podręczniki biologii dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego, przeznaczone do kształcenia ogólnego, uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego w gimnazjum.
2. Encyklopedia Biologia. Wydawnictwo Greg 2016.
3. Karaś A., Egzamin gimnazjalny Biologia Chemia Fizyka Geografia. Wydawnictwo GWO 2015.
4. Atlas anatomiczny. Tajemnice ciała, Nowa Era 2008.
5. Grykiel K., Tablice Biologiczne. Wydawnictwo Podkowa, Gdańsk 2007
6. Zeber – Dzikowska I., Biologia, chemia – tablice. Wydawnictwo WSiP, Warszawa 2004.
7. Senddecka Z., Biologia, vademecum, egzamin gimnazjalny. Wydawnictwo Operon, Gdynia 2008. i późniejsze wydania
8. Pyłka-Gutowska E., Ekologia z ochroną środowiska. Wydawnictwo Oświata, Warszawa 2000.

§ 6. 1. Konkurs przygotowuje i przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Kuratora. W skład Komisji wchodzi:

- 1) Przewodniczący;
- 2) Wiceprzewodniczący;
- 3) pozostali członkowie.

2. Siedzibą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Jagiellończyka 10, tel. (95) 720-84-12, faks (95) 722-37-26, e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl; strona internetowa: www.ko-gorzow.edu.pl.

§ 7. 1. Konkurs organizowany jest trzystopniowo:

- 1) I stopień – zawody szkolne – zostaną przeprowadzone dnia 16.11.2016;
  - 2) II stopień – zawody rejonowe – zostaną przeprowadzone dnia 17.01.2017;
  - 3) III stopień – zawody wojewódzkie – zostaną przeprowadzone dnia 02.03.2017.
9. Na zawodach obowiązuje:
- I stopień – zawody szkolne – test, czas trwania – 45 minut;
  - II stopień – zawody rejonowe – test, czas trwania – 60 minut;
  - III stopień – zawody wojewódzkie – test, czas trwania – 90 minut.

§ 8. 1. Zawody szkolne przeprowadzają Szkolne Komisje Konkursowe powoływane w szkołach przez właściwych dyrektorów szkół.

2. Szkolna Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów szkolnych.

3. Dyrektorzy szkół zobowiązani są do:

- 1) zapoznania nauczycieli, uczniów i rodziców z regulaminem Konkursu;

- 2) zalogowania się na platformie Elektronicznego Systemu Konkursów Przedmiotowych (ESKP) Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim stosownie do typu szkoły (szkoła podstawowa lub gimnazjum) <https://ko-gorzow.edu.pl/konkursy/>;
- 3) wpisania na platformie ESKP uczniów zgłoszonych z danej szkoły jako uczestników etapu szkolnego poszczególnych konkursów;
- 4) przeprowadzenia, w wyznaczonym dniu, etapu szkolnego konkursu lub wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za jego przeprowadzenie;
- 5) nadzorowania lub wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za sprawdzenie testów;
- 6) wprowadzenia wyników etapu szkolnego na platformie ESKP w terminie 2 dni roboczych od przeprowadzenia konkursu;
- 7) po przeprowadzeniu zawodów szkolnych, przekazania w formie papierowej protokołu zawodów do właściwej Rejonowej Komisji Konkursowej zgodnie z podziałem na poszczególne rejonory przypisane do powiatów na terenie, których znajduje się dana szkoła;
- 8) przechowania prac konkursowych z zawodów szkolnych do końca roku szkolnego, w którym odbywał się konkurs.

4. Do zawodów rejonowych awansują uczniowie, którzy w zawodach szkolnych uzyskali nie mniej niż 80% punktów możliwych do zdobycia.

5. Lista osób zakwalifikowanych do etapu rejonowego ogłoszona zostanie na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim do 12 grudnia 2016 roku.

§ 9. 1. Zawody rejonowe przeprowadzają Rejonowe Komisje Konkursowe. Przewodniczącymi Rejonowych Komisji Konkursowych wyznacza Lubuski Kurator Oświaty. Przewodnicy Rejonowych Komisji Konkursowych powołują członków Rejonowych Komisji Konkursowych.

2. Do prac w Rejonowych Komisji Konkursowych powoływani są nauczyciele zapewniający merytoryczną oraz terminową realizację zadania.

3. Ustala się następujące rejonory Konkursu:

- 1) Rejon 1: powiaty: m. Gorzów Wielkopolski, gorzowski ziemski oraz strzelecko-drezdenecki;
- 2) Rejon 2: powiaty: międzyrzecki oraz świebodziński;
- 3) Rejon 3: powiaty: sulęciński oraz słubicki;
- 4) Rejon 4: powiaty: nowosolski oraz wschowski;
- 5) Rejon 5: powiaty: m. Zielona Góra, zielonogórski ziemski oraz krośnieński;
- 6) Rejon 6: powiaty: żarski oraz żagański.

4. Siedziby Rejonowych Komisji Konkursowych oraz miejsca zawodów rejonowych ustala Wojewódzka Komisja Konkursowa. Informacja o siedzibie oraz miejscu zawodów rejonowych zostanie publikowana na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do dnia 31 października 2016 roku.

5. Wojewódzka Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów rejonowych.

6. Po przeprowadzeniu zawodów Rejonowa Komisja Konkursowa wprowadza wyniki etapu rejonowego na platformie, przekazuje protokół zawodów i wszystkie prace konkursowe uczestników do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej w ciągu 3 dni od daty przeprowadzenia zawodów rejonowych.

7. Wojewódzka Komisja Konkursowa ma prawo weryfikacji wyników uzyskanych przez uczestników zawodów rejonowych.

8. Wojewódzka Komisja Konkursowa rekomenduje Kuratorowi do zawodów wojewódzkich wszystkich uczniów, którzy w zawodach rejonowych uzyskali nie mniej niż 85% punktów możliwych do zdobycia.

9. Jeżeli 85% punktów możliwych do zdobycia uzyska mniej niż 10% wszystkich uczestników zawodów rejonowych, Wojewódzka Komisja Konkursowa rekomenduje Kuratorowi do zawodów wojewódzkich uczniów, którzy uzyskali najlepszy wynik w liczbie 10% ogólnej liczby wszystkich uczestników zawodów rejonowych. Ust. 8 nie stosuje się.

10. Wyniki zawodów rejonowych publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 10 dni od daty przeprowadzenia zawodów rejonowych.

§ 10. 1. Zawody wojewódzkie – finał – przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa.

2. Informacja o miejscu finału publikowana jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 14 dni przed datą przeprowadzenia finału Konkursu.

3. Wojewódzka Komisja Konkursowa ustala zadania obowiązujące uczestników zawodów wojewódzkich.

4. Wojewódzka Komisja Konkursowa przedstawia Kuratorowi listę uczniów, którzy w finale uzyskali nie mniej niż 90% punktów możliwych do zdobycia, rekomendując ich do przyznania tytułu laureata.

5. Jeżeli 90% punktów możliwych do zdobycia uzyska mniej niż 15% wszystkich uczestników finału, Wojewódzka Komisja Konkursowa przedstawia Kuratorowi listę uczniów, którzy uzyskali najlepszy wynik w liczbie 15% ogólnej liczby wszystkich uczestników finału. Ust. 4 nie stosuje się.

6. Tytuł finalisty przyznaje się uczestnikom trzeciego etapu konkursu, którzy w finale wojewódzkim uzyskują co najmniej 50% punktów możliwych do zdobycia.

7. Wyniki finału Konkursu oraz lista laureatów i finalistów publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w terminie do 10 dni od daty przeprowadzenia finału Konkursu.

8. Prace konkursowe przechowywane są do końca roku szkolnego, w którym przeprowadzany jest konkurs.

§ 11. Obserwatorami każdego etapu konkursowego mogą być pracownicy Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim.

§ 12. 1. Skargi uczestników Konkursu lub ich rodziców (prawnych opiekunów) na niezgodny z regulaminem przebieg zawodów szkolnych rozpatruje dyrektor właściwej szkoły. Decyzja dyrektora szkoły jest ostateczna.

2. Skargi uczestników Konkursu lub ich rodziców (prawnych opiekunów) na niezgodny z regulaminem przebieg zawodów rejonowych i wojewódzkich rozpatruje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. Decyzja Przewodniczącego jest ostateczna.

3. Skargi wnosi się w formie pisemnej w terminie 3 dni od dnia przeprowadzenia Konkursu, decyduje data wpływu.

4. Skargi rozpatruje się w terminie 7 dni od daty ich otrzymania.

5. Skargi wniesione po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 13. 1. Tytuł laureata i finalisty Konkursu przyznaje Kurator.

2. Laureatom i finalistom Konkursu Kurator wydaje zaświadczenia.

3. Zaświadczenia są ważne na terenie całego kraju.

4. Uprawnienia laureatów i finalistów określają:

- 1) przepisy określające warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów;
- 2) przepisy określające warunki i tryb przyjmowania uczniów do szkół.

§ 14. 1. Zadania konkursowe do czasu rozpoczęcia Konkursu udostępnia się jedynie osobom upoważnionym. Prace konkursowe są kodowane według ustaleń Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

2. Zadania konkursowe z zawodów stopnia rejonowego i stopnia wojewódzkiego publikowane są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim następnego dnia po terminie przeprowadzenia Konkursu.

3. Klucz rozwiązań publikowany jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim z chwilą ogłoszenia wyników.

§ 15. 1. Prace konkursowe udostępnia się do wglądu uczestnikom lub ich rodzicom (prawnym opiekunom), na ich indywidualny pisemny wniosek, skierowany do właściwego dyrektora szkoły (na etapie szkolnym) lub Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (na etapie rejonowym i wojewódzkim) – w trzeci dzień po ogłoszeniu wyników (licząc dni robocze), w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰.

2. Udostępnienie pracy odbywa się odpowiednio w szkole (na etapie szkolnym) lub w siedzibie Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim (na etapie rejonowym i wojewódzkim) – adres: ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

3. Udostępnienie pracy odbywa się w obecności odpowiednio dyrektora właściwej szkoły, Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (albo upoważnionych przez nich osób) i trwa do 20 minut.

4. Wgląd do pracy konkursowej nie obejmuje możliwości jej kopiowania. Dopuszcza się fotografowanie pracy konkursowej.

§ 16. 1. Uczestnikom Konkursu lub ich rodzicom (prawnym opiekunom) przysługuje odwołanie od oceny pracy konkursowej.

2. Odwołanie powinno być wniesione w formie pisemnej oraz powinno zawierać zwięzłe przedstawienie zarzutów wraz z ich uzasadnieniem.

3. Odwołanie od oceny pracy konkursowej ustalonej przez Szkolną Komisję Konkursową rozpatruje dyrektor właściwej szkoły. Decyzja dyrektora szkoły jest ostateczna.

4. Odwołanie od oceny pracy konkursowej ustalonej przez Rejonową lub Wojewódzką Komisję Konkursową rozpatruje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. Decyzja Przewodniczącego jest ostateczna.

5. Odwołanie wnosi się w formie pisemnej w terminie 3 dni roboczych od dnia wglądu do pracy konkursowej. Liczy się data wpływu odwołania odpowiednio do dyrektora właściwej szkoły lub Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

6. Jeżeli uczestnik lub rodzic (prawny opiekun) nie skorzystał z prawa wglądu do pracy konkursowej, termin do wniesienia odwołania biegnie od dnia określonego w § 15 ust. 1. Liczy się data wpływu odwołania odpowiednio do dyrektora właściwej szkoły lub Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

7. Odwołanie rozpatruje się w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

8. Odwołanie niezawierające elementów, o których mowa w ust. 2, oraz wniesione po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5, pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 17. Informacja o terminie i miejscu uroczystego podsumowania Konkursu oraz o wręczeniu zaświadczeń dla laureatów publikowana jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim.